

Belgian Disability Forum vzw (BDF) Activiteitenverslag 2018

1. Inleiding

Dit activiteitenverslag heeft tot doel een getrouw beeld te schetsen van de manier waarop het *Belgian Disability Forum vzw* (BDF) zijn opdrachten in 2018 heeft vervuld.

Het gaat niet gedetailleerd in op alles wat tijdens het jaar gerealiseerd werd. De Raad van Bestuur wil eraan herinneren dat er aanzienlijk veel werk is en dat het secretariaat uit een beperkt aantal personeelsleden bestaat.

In dat opzicht dient te worden opgemerkt dat 2018 werd gekenmerkt door een vermindering van het aantal personeelsleden dat instaat voor het secretariaat van het BDF. De Raad van Bestuur heeft de actie van het BDF dan ook moeten beperken tot bepaalde essentiële aspecten van de doelstellingen voorzien in het actieplan 2018.

In het actieplan 2018 is zoveel mogelijk rekening gehouden met deze realiteit door de actie van het BDF op bepaalde prioritaire thema's te richten.

De Raad van Bestuur spreekt nogmaals zijn waardering uit voor het secretariaat voor de resultaten die het met zijn enthousiaste investering heeft bereikt.

Wat de opgevolgde thema's betreft, is de actie van het BDF op 5 hoofdaspecten gericht:

- Werkzaamheden ter voorbereiding op het opstellen van het alternatief verslag van het BDF voor het "Verslag 2-3" van België over de uitvoering van de UNCRPD
- Opvolging van de uitvoering van de UNCRPD
- Samenwerking bij het opstellen van de positienota van de NHRPH over de *General Comment* inzake artikel 19 van de UNCRPD en over de *General Comment* inzake artikel 4.3 van het VN-Verdrag.
- Vrij verkeer in Europa, met de afronding van de onderhandelingen in het kader van de "triloog" over het *European Disability Act*, het zoeken naar een toekomstige uitbreiding van de *European Disability Card* en de bewustmaking van de uitvoering van de richtlijn inzake "toegankelijkheid van het web"

- stabilisatie van de communicatie naar de BDF-leden toe

In 2018 heeft het BDF de mogelijkheid van een ontmoeting met Marianne Thyssen, Europees commissaris voor Werkgelegenheid, Sociale Zaken, Vaardigheden en Arbeidsmobiliteit, gevraagd en gekregen.

Het interview heeft op 12 juli 2018 plaatsgehad. De BDF-afvaardiging bestond uit Pierre Gyselinck, Veerle Van Den Eede en Olivier Magritte, voor het secretariaat.

De volgende onderwerpen werden besproken:

- De *European Disability Card*
- De pictogrammen
- De Europese sociale pijler
- De Europese Toegankelijkheidsakte
- De evaluatie van de handicap
- De Europese strategie inzake handicap
- De wereldtop over toegankelijk toerisme

Zij zullen worden behandeld onder de overeenkomstige rubrieken.

Het BDF heeft op 25 april 2018 ook een ontmoeting gehad met staatssecretaris Zuhair Demir, bevoegd voor personen met een handicap. De volgende onderwerpen met betrekking tot de competenties van het BDF werden besproken:

- Het UNCRPD-verslag 2019
- De SDG's (Doelstellingen voor Duurzame Ontwikkeling) voor hun handicapdimensie
- Een ambitieuze tekst voor het *European Accessibility Act*
- Evaluatie en stimuleren van de *European Disability Card*
- De toekomst van het BDF-secretariaat

2. VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap

a) Conferentie van de Staten die partij zijn

Net als de vorige jaren maakte het BDF deel uit van de Belgische delegatie op de Conferentie van de staten die partij zijn in New York, van 12/06/2018 tot 14/06/2018.

Net als vorig jaar kon de FOD Sociale Zekerheid de aanwezigheid van slechts één vertegenwoordiger van het Belgische maatschappelijk middenveld financieren, omwille van budgettaire redenen.

Het BDF en de NHRPH hebben beslist dat Pierre Gyselinck, Voorzitter van het BDF en lid van de NHRPH, het Belgische verenigingsleven van

personen met een handicap zou vertegenwoordigen op de VN-zetel in New York.

De vergadering van de Staten die partij zijn, was gericht op de thema "leaving no one behind" – "Niemand achterlaten".

Het BDF heeft deelgenomen aan de *Coormulti-vergadering*¹ op 18/05/2018 ter voorbereiding van de officiële toespraak van België tijdens deze VN-Conferentie in New York. Naar aanleiding hiervan heeft het BDF verbeteringen in de verklaring voorgesteld die door het hoofd van de officiële Belgische delegatie worden voorgelezen.

Aangezien correct rekening werd gehouden met de belangrijkste verzoeken van het BDF en Pierre Gyselinck plaats kon nemen in de officiële Belgische delegatie, heeft het BDF de inhoud van de officiële verklaring van België onderschreven.

Deze verklaring vormt een formele verbintenis van alle deelgebieden van het federale België ten uitvoer te leggen door toepassing van de beginselen van handystreaming.

De vervanging van de helft van de leden van het VN-Comité voor de rechten van personen met een handicap was gelukkig de gelegenheid om het evenwicht tussen mannen en vrouwen in dit Comité te herstellen. De Europese vertegenwoordigers zijn nu een Litouwer en een Zwitser.

Naast de plenaire vergaderingen nam Pierre Gyselinck deel aan verschillende *Side Events*:

- Het door België georganiseerde *Side event* over de specifieke behoeften van vrouwen en meisjes toonde aan hoeveel vooruitgang er nog nodig is op dit gebied, ook in de "ontwikkelde" landen.
- Het door de Europese Unie georganiseerde *Side event* over de "standaardisatie" was de gelegenheid om te benadrukken dat de met Europese middelen uitgevoerde acties altijd toegankelijk zouden moeten zijn. Het European Disability Forum (EDF) benadrukte de noodzaak om organisaties die personen met een handicap vertegenwoordigen bij dit proces te betrekken.
- Het door het EDF georganiseerde *Side event* over de sociale dialoog heeft het mogelijk gemaakt te benadrukken dat de sociale dialoog

---

¹ CoorMulti: coördinatievergadering georganiseerd door de diensten van de FOD Buitenlandse Zaken in het kader van de Belgische deelname aan de multilaterale betrekkingen (https://diplomatie.belgium.be/nl/over_de_organisatie/organogram_en_structuur/m). De bevoegde administraties van de deelgebieden worden hiervoor uitgenodigd. Voor de UNCRPD neemt het maatschappelijk middenveld, waaronder het BDF, deel aan bepaalde CoorMulti-vergaderingen.
<http://bdf.belgium.be/nl/newsletter/het-bdf-in-actie-mei-2017.html>

een goed leerinstrument is voor organisaties die personen met een handicap vertegenwoordigen.

Dankzij de technische ondersteuning van de Belgische vertegenwoordiging bij de VN kon Pierre Gyselinck zonder problemen deelnemen aan de verschillende sessies van de Conferentie. Er werd een bedankbrief naar de ambassadeur gestuurd.

b) Tweede en derde verslag van België

Het eerste verslag van België werd op 25/07/2011 aan het VN-Comité voor de rechten van personen met een handicap (het Comité) bezorgd. Het tweede had in 2015 ingediend moeten worden.

Gezien de vertragingen in het analyseproces van de nationale verslagen over de uitvoering van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap, heeft het Comité voor de rechten van personen met een handicap besloten om België te vragen om in 2019 één enkel verslag in te dienen, dat het 2de en 3de verslag combineert.

Met het oog hierop werd het maatschappelijk middenveld verzocht een alternatief verslag op te stellen en een lijst met voorstellen voor vragen voor de leden van het Comité op te stellen.

Het tijdschema voor de 21ste zitting van het Comité werd pas eind november 2018 officieel bekrachtigd: de inschrijvingen van het maatschappelijk middenveld worden verwacht tegen 11 februari 2019 en de "Country briefing" over de situatie van België heeft plaats op 29 maart 2019.

Tijdens deze "Country briefing" zullen de organisaties die een alternatief verslag hebben ingediend de kans krijgen om de inhoud ervan te verdedigen in de hoop dat het Comité het als basis zal gebruiken om zijn vragen aan de Belgische Staat af te ronden.

Met het oog op deze termijnen heeft het BDF in oktober, november, december 2018 en januari 2019 uitgebreid voorbereidend werk verricht met zijn leden.

Concreet beschouwd werden er in 2018 drie vergaderingen van het UNCRPD-Opvolgingscomité gehouden. Deze bijeenkomsten waren gericht aan alle 18 lidorganisaties van het BDF.

De vergadering van 23/10/2018 was gericht op de veronderstelde werkplanning van het Comité, de herinnering aan de algemene context van het UNCRPD-proces, de presentatie van basisdocumenten die nuttig zijn voor de voorbereiding van het alternatief verslag 2-3 van het BDF, de werkzaamheden die in 2016-2017 werden uitgevoerd ter voorbereiding van de door het BDF geïnitieerde tussentijdse evaluatie, de voorgestelde methodologie ter afronding van het alternatief verslag van het BDF en de

modaliteiten voor de samenwerking met de bestaande adviesraden op het niveau van de federale overheid en de deelgebieden.

De vergadering van 20/11/2018 ging over de algemene beschouwingen inzake de vormbeperkingen die het Comité heeft opgelegd en over de adviezen van de opdrachthouder van het *European Disability Forum* voor het opstellen van het alternatief verslag van het BDF en over de analyse van het eerste inhoudelijke voorstel van het secretariaat betreffende de artikelen 1 tot en met 20.

De vergadering van 7/12/2018 was gewijd aan het in aanmerking nemen van de officieel bekrachtigde planning van het Comité betreffende zijn 21ste zitting van maart-april 2019 en aan de verdere analyse van het voorstel tot opstellen van het secretariaat voor de artikelen 21 tot en met 33.

Op 28/01/2019 zal een vierde vergadering worden georganiseerd om de synthesesewerkzaamheden van het secretariaat te valideren.

Met het oog op de "Country Briefing" over België, voorzien op 29/03/2019, heeft de Raad van Bestuur van het BDF tijdens zijn vergadering van december besloten dat het BDF een delegatie van 3 personen naar Genève zou sturen. De delegatie zal bestaan uit Veerle Van Den Eede, Thomas Dabeux en Olivier Magritte.

Het is voorzien dat deze delegatie op 28/03/2019 ter plaatse aanwezig is, zodat er een informele vergadering kan plaatshebben met het lid van het Comité, de heer Chakker, die als rapporteur voor het dossier van België zal optreden. Een specifiek verzoek daartoe werd gericht aan het secretariaat van het Comité.

De volgende stappen zullen achtereenvolgens zijn: de officiële bekrachtiging van de "List of issues" van het Comité voor België (29/03/2019), het officiële antwoord van België (waarschijnlijk voor april 2020), de opmerkingen van het BDF over de antwoorden van België op de "List of issues" (waarschijnlijk voor juli 2020) en de constructieve dialoog in Genève (waarschijnlijk in september-oktober 2020).

c) Artikel 19 - "De-institutionalisering": General comment

Het informatieve deel van de AV BDF van 22 februari 2018 was gewijd aan een presentatie door het secretariaat van de *General Comment van artikel 19* van de UNCRPD. Deze door de AV van de VN goedgekeurde nota verduidelijkt de draagwijdte van artikel 19, waarin de keuze van de plaats waar personen met een handicap wonen is vastgelegd. De nota introduceert het beginsel van de de-institutionalisering van personen met een handicap.

Het doel van deze presentatie was ervoor te zorgen dat de lidverenigingen van het BDF up-to-date zijn, zodat de verschillende vertegenwoordigers

deze informatie binnen hun vereniging kunnen blijven verspreiden. Een nieuwe uitwisselingsvergadering met de verenigingen van het BDF is voorzien op 20 juni 2019.

In 2018 heeft de werkgroep "Ethiek" van de NHRPH uitgebreid inhoudelijk werk verricht met betrekking tot de *General Comment* van het Comité voor de rechten van personen met een handicap over de uitvoering van artikel 19 van de UNCRPD over zelfstandig wonen en deel uitmaken van de maatschappij.

Er werden 7 werkvergaderingen georganiseerd. Drie daarvan waren de gelegenheid om de standpunten van ervaringsdeskundigen en van actoren die met het onderwerp te maken hebben, te verzamelen:

- 19/03/2018: Florence CAEYMAEX, ULg, doctor in de letteren en wijsbegeerte,
- 16/04/2018: Bernadette RUTJES, Dany VAN DER BIEST, Nadia DE KONING, Etienne OLEFFE, Marc BRICHOT, Jean-Marie HUET, Fabienne DE PRINCE-BERLOT, Elisabeth RENARD.
- 28/05/2018: Jean-Marie BOGAERT, Monique BOGAERT-VAN DE CATSEYEN, Lieve DEKEMPENEER, Maurice DESTREE, Dany DUJARDIN, Jessica LEGRAND, François MATERNE en Hilde VERSTRICHT.

Het BDF heeft deze werkzaamheden regelmatig opgevolgd en organiseerde op 20 juni 2018 mee een uitwisselingsvergadering tussen het BDF en de NHRPH. Het doel was om alle BDF-lidorganisaties in staat te stellen om kennis te nemen van de inhoud van de lopende uitwisselingen binnen de werkgroep Ethiek van de NHRPH en om hun standpunt over dit onderwerp uit te wisselen.

Deze positienota werd eind 2018 afgerond en op 10/01/2019 gepubliceerd. Deze nota definieert het begrip de-institutionalisering en reikt concrete mogelijkheden aan voor de bevoegde overheden om de overgang van het huidige institutioneel model naar een inclusief en participatief model te doen slagen. Ze bevat 5 criteria die essentieel zijn voor een overgang die het welzijn en de levenskwaliteit van personen met een handicap respecteert:

- toegankelijkheid van de algemene voorzieningen
- vrijheid om zijn leefomgeving te kiezen en te veranderen
- individualisering van de leefomgeving
- democratische en participatieve instellingen
- voorrang van het levensproject.

Zij formuleert ook 8 aanbevelingen voor de bevoegde overheden om deze doelstellingen te bereiken.

d) UNCRPD – General Comment over artikel 4.3 en artikel 33.3

Op 15 mei 2018 heeft het BDF het organisatiesecretariaat van de Verenigde Naties zijn schriftelijke bijdrage over de *General Comment* over de artikelen 4.3 en 33.3 van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap toegezonden².

De deelname van personen met een handicap en hun vertegenwoordigende organisaties aan de besluitvorming is immers van het grootste belang voor het BDF. De correcte uitvoering van deze twee artikelen door de federale overheid en de deelgebieden zal een bepaalde weerslag hebben op de uitvoering van alle andere artikelen van de UNCRPD.

Deze *General Comment* was in september 2018 aangenomen door het Comité voor de rechten van personen met een handicap.

De NHRPH-werkgroep Ethiek is begonnen met een reflectieproces. Dit zal waarschijnlijk tot juni 2019 duren. De resultaten van deze reflecties zullen aan de BDF AV worden gepresenteerd.

e) Rechtsbevoegdheid van personen met een handicap

De Academie voor Europees Recht (ERA) heeft op 26 en 27 maart 2018 in Trier een seminarie georganiseerd over "De rechtsbevoegdheid van personen met een handicap" voor juristen, ngo-leden en academici. Anne Ketelaer, vertegenwoordigster van *Les Briques du Gamp*, nam deel namens het BDF.

De volgende belangrijkste onderwerpen werden tijdens dit seminarie besproken:

- het recht op de erkenning van de rechtspersoonlijkheid in gelijke omstandigheden in de zin van artikel 12 van de UNCRPD
- de UNCRPD in het EU-recht (formeel verslag, EU-bevoegdheid op dit gebied, voorrang en rechtstreekse werking)
- toegang tot justitie voor personen met een handicap in de zin van artikel 13 van de UNCRPD (procedurele regelingen, rechten van personen met een handicap in het kader van de richtlijn inzake de rechten van slachtoffers, de rol van advocaten voor personen met een handicap in gerechtelijke procedures)
- het recht op politieke participatie van personen met een handicap (uitoefening van het stemrecht, toegankelijkheid van administratieve procedures, beroepsmogelijkheden)
- het recht van personen met een handicap om een gezin te stichten (recht om te trouwen, gedwongen sterilisaties, jurisprudentie van het UNCRPD-Comité en het Europees Hof voor de rechten van de mens)

---

² <http://bdf.belgium.be/nl/thema-s/uncrpd-de-algemene-commentaren.html>

- het recht op vrijheid en veiligheid van personen met een handicap in de zin van artikel 14 (onderzoek van het arbitraire karakter van de detentie, toegang tot de rechtbank, behoeften en behandeling in detentie)

f) Ontmoetingen in het kader van de uitvoering van de UNCRPD

In 2018 heeft het BDF een buitenlandse delegatie ontmoet en werd het uitgenodigd op een evenement over de uitvoering van de UNCRPD.

- Op 21/09/2018 heeft het BDF Patrick Gohet, adjunct *mensenrechtenactivist (van de Franse Republiek), belast met de strijd tegen discriminatie en de bevordering van gelijkheid* ontmoet. De ontmoeting heeft een uitwisseling mogelijk gemaakt over de werking van het BDF in verband met het UNCRPD-proces, over het gebruik van de aanbevelingen van het Comité voor personen met een handicap en ten slotte over de werking van *de European Disability Card* in België. Het BDF werd vertegenwoordigd door Pierre Gyselinck, voorzitter, en Thomas Dabeux, ondervoorzitter.
- Op 7/11/2018 werd het BDF als spreker uitgenodigd over de missies van het BDF en zijn werk in het kader van de uitvoering van de UNCRPD. De uitwisseling met het publiek was de gelegenheid om de complementaire rol van verschillende instanties in perspectief te plaatsen: de vereniging, de Ombudsman en UNIA. Gisèle Marlière werd wegens ziekte op het laatste moment vervangen door Véronique Duchenne.

Deze verzoeken tonen aan dat de werkzaamheden van het BDF op het gebied van de UNCRPD-opvolging worden erkend en gewaardeerd. Het zijn ook gelegenheden om nuttige contacten op nationaal en internationaal niveau te ontwikkelen. Het BDF acht het van essentieel belang om zijn ervaringen te delen.

g) Andere acties in het kader van de mensenrechtenverdragen

Er wordt in verschillend tempo onderzocht in welke mate de uitvoering van de mensenrechtenverdragen op nationaal niveau vordert, naargelang de bepalingen in de verdragen. Veel van deze kwesties hebben betrekking op kwesties die van belang zijn voor personen met een handicap.

Dankzij zijn alternatief verslag over de uitvoering van de UNCRPD beschikt het BDF over een basisinstrument waarmee het ook efficiënt alternatieve verslagen over deze andere mensenrechtenverdragen kan opstellen.

1. Internationaal Verdrag inzake de rechten van het kind

Van april tot juni 2018 coördineerde het BDF het opstellen van het standpunt van zijn lidorganisaties over het derde nationale verslag over de vooruitgang die België heeft geboekt bij de uitvoering van het Internationaal Verdrag inzake de rechten van het kind (Verslag CRC/C/BEL 5-6).

Het opstellen gebeurde via een uitwisseling van e-mails tussen het secretariaat en alle BDF-lidorganisaties. Het secretariaat heeft een eerste ontwerp opgesteld, hoofdzakelijk op basis van de resultaten van de werkzaamheden die in het kader van de UNCRPD met alle leden zijn verricht. Vervolgens heeft het secretariaat de wijzigingen die het na overleg met zijn ledenorganisaties heeft ontvangen, in de tekst verwerkt. De definitieve versie werd bekrachtigd door de Raad van Bestuur vooraleer ze naar het Comité voor de rechten van personen met een handicap werd gestuurd³.

Dit is de eerste keer dat het BDF de gelegenheid heeft gehad om betrokken te raken bij dit belangrijke proces om de manier waarop rekening wordt gehouden met de realiteit van kinderen met een handicap te verbeteren.

2. Europees Sociaal Handvest

Het Europees Sociaal Handvest is geen instrument van de Verenigde Naties. Het is een instrument van de Raad van Europa.

Desalniettemin lijken de inhoud en het bijbehorende evaluatieproces sterk op het VN-kader.

Het 11de verslag van België over het Europees Sociaal Handvest had betrekking op de volgende aspecten: gezondheid, sociale zekerheid en sociale bescherming.

Het BDF kon de inhoud van zijn alternatief UNCRPD-verslag en een aantal adviezen van de NHRPH gebruiken om in 2017 zijn "commentaar" op dit 11de verslag voor te bereiden. Door tijdsdruk was het helaas niet mogelijk om de federale en regionale adviesraden bij het proces te betrekken.

Het commentaar van het BDF werd op 31 augustus 2017 aan de Raad van Europa toegezonden. Het secretariaat van de Raad van Europa heeft het commentaar van het BDF wel degelijk doorgezonden naar de Belgische staat en deze om een reactie verzocht. Dit zou dus moeten inhouden dat

---

³ <http://bdf.belgium.be/nl/thema-s/ivrk.html>

de verschillende regeringen van het federale België hiermee rekening moeten houden.

3. Doelstellingen voor duurzame ontwikkeling (SDG's)

In 2017 was het BDF sterk betrokken bij het dossier Doelstellingen voor Duurzame Ontwikkeling (SDG's), hoewel dit niet in het actieplan voorkwam. Dit was gerechtvaardigd omdat België zich ertoe had verbonden om op vrijwillige basis een verslag in te dienen over de manier waarop zij zich inzetten om de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling te verwezenlijken.

In 2018 heeft het BDF in zijn actieplan de opvolging van deze kwestie opgenomen. Concreet beschouwd heeft het BDF op 3 maart samen met het *European Disability Forum* een informatievoormiddag georganiseerd over de opvolging door het maatschappelijk middenveld van het vrijwillige verslag van België over de uitvoering van de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling.

Pierre Gyselinck heeft aan de zijde van het Kabinet van de Eerste Minister en de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling, de Europese Commissie en EDF het woord genomen. Hij benadrukte dat het verband tussen Duurzame Ontwikkeling en personen met een handicap niet vanzelfsprekend is, dat als het in internationale teksten wordt verankerd, het in concrete termen moet worden omgezet en tastbaar moet worden gemaakt voor de burger. Dit is een uitdaging voor de komende 10 jaar.

Voor de rest van 2018 kon het secretariaat van het BDF, gelet op de beperkte beroepskrachten, niet zorgen voor een voldoende actieve opvolging van dit dossier. Toen bleek dat het "forum", dat op uitdrukkelijk verzoek van de federale minister belast met dit onderwerp werd gehouden, en het secretariaat de nodige stappen ondernam om een deelnemer in te schrijven, bleek dat alle workshops volzet waren. Het secretariaat heeft geen vervolginformatie over dit evenement ontvangen.

4. Vrij verkeer en toegankelijkheid in Europa

Vrij verkeer van goederen en personen is een van de grondslagen van de Europese constructie. Sinds vele jaren hecht het BDF er veel belang aan.

Het jaar 2018 was vooral gericht op de verspreiding van de *European Disability Card*, de voortgang van het dossier *European Accessibility Act* en de uitvoering van de *Richtlijn inzake Toegankelijkheid van het Web*.

a) European Disability Card

In de loop van dit jaar werd de actie van het BDF gekenmerkt door zijn wens om het gebruik van de *European Disability Card* uit te breiden naar andere lidstaten van de Europese Unie.

Op de vergadering van de stuurgroep van 28/06/2018 werden de resultaten van de enquête over de evaluatie van het Belgische deel van het project besproken. De lidorganisaties van het BDF hadden de vragenlijst ontvangen met het verzoek om ze te beantwoorden. Uit de cijfers bleek dat er eind 2018 reeds 24.955 kaarten waren uitgegeven.

Daarom zijn er contacten gelegd met de bevoegde Europese commissaris om de idee te steunen om een project te ontwikkelen om de kaart uit te breiden naar andere lidstaten. Marianne Thyssen heeft zich formeel in deze richting gepositioneerd tijdens haar ontmoeting met een delegatie van het BDF op 12/07/2018. Tijdens de Europese weken voor personen met een handicap nam dit een concrete wending met de aankondiging door haar medewerkster Ima Placencia Porrero van een dubbele evaluatie door een gespecialiseerd bedrijf en door een algemeen openbaar onderzoek naar het gebruik van de kaart in de 8 staten die deelnemen aan het eerste project.

Op het niveau van het EDF is een procedure van start gegaan waarin wordt gevraagd dat de EDC niet langer kan worden gevraagd aan personen met een handicap om een voordeeltarief of bijstand aan boord van treinen te rechtvaardigen.

Voor het BDF heeft het gebruik van de EDC het voordeel dat het minder stigmatiserend is en voldoet aan de behoefte aan controle die de spoorwegen ervaren. Hetzelfde geldt voor de parkeerkaart. Het BDF heeft de brief van het EDF dus niet naar de leden van het Europees Parlement doorgezonden: het is van mening dat een instrument in dit geval beter is dan een beginsel.

Op 28/11/2018 heeft Pierre Gyselink de gelegenheid gehad om het gebruik van de *European Disability Card tijdens een debat georganiseerd door de Disability Intergroup* van het Europees Parlement en het EDF te verdedigen. Hij benadrukte de draagwijdte van de EDC op het vlak van de deelname van personen met een handicap aan het leven in de maatschappij.

Hij herinnerde ook aan de economische voordelen van een betere integratie van personen met een handicap en de dringende noodzaak om pictogrammen op openbare plaatsen in de Europese Unie op elkaar af te stemmen.

b) EU Accessibility Act

Op 2 december 2015 heeft de Europese Commissie een voorstel ingediend voor een *richtlijn betreffende de onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten inzake toegankelijkheidseisen voor producten en diensten (2015/0278 (COD))*.

In 2018 had het BDF niet veel de gelegenheid om in te grijpen in het lopende proces. De onderhandelingen vonden immers plaats op het niveau van de *triloog*: de Europese Commissie, het Europees Parlement en de Raad van Europese ministers.

Desalniettemin heeft hij de verwachtingen van de Belgische en Europese personen met een handicap bij twee gelegenheden aan de Belgische autoriteiten doorgegeven.

Op 29/08/2018 heeft het BDF de Minister van Binnenlandse Zaken en de Eerste Minister schriftelijk herinnerd aan hun verplichtingen en hen verzocht de hulpdiensten niet uit te sluiten van de toepassingsfeer van de richtlijn. Als zij er niet zijn, bestaat er een groot risico dat zij uiteindelijk nergens meer worden meegenomen...

Het BDF heeft de Eerste Minister, de Minister van Buitenlandse Zaken en de voorzitters van de deelgebieden op 11/10/2018 aangeschreven om hen aan te moedigen om te stemmen voor het akkoord dat op *triloogniveau* wordt voorbereid.

Tot slot werd deze onderhandeling afgesloten met een overeenkomst. Deze overeenkomst moet nog worden geformaliseerd in een regelgevende tekst. Dit zou in maart 2019 moeten gebeuren.

Over het geheel genomen is deze overeenkomst nogal teleurstellend voor het EDF vanwege het gebrek aan ambitie. Het is echter beter om in dit stadium tevreden te zijn met een consensus die al enige vooruitgang mogelijk maakt in plaats van helemaal geen overeenstemming te bereiken aan de vooravond van de Europese verkiezingen, die een nieuwe Commissie zullen instellen die misschien een andere mening zal hebben dan de huidige.

De Raad van Bestuur van het BDF zal de regeringen van het federale België aanschrijven om hen aan te moedigen om tijdens de Raad van Europese Ministers voor het EAA te stemmen.

c) Richtlijn "Toegankelijkheid van het web"

De webrichtlijn moet tegen september 2018 door de verschillende groepsentiteiten van het land in Belgisch recht zijn omgezet. Het BDF volgt deze omzetting sinds 2017 op de voet en zorgt ervoor dat deze zo concreet en breed mogelijk wordt uitgevoerd.

De werkzaamheden met betrekking tot de richtlijn inzake toegankelijkheid van het web werden uitgevoerd door een gezamenlijke werkgroep bestaande uit het BDF, de NHRPH en adviesraden, waaraan *Anysurfer* werd toegevoegd voor zijn expertise op dit gebied.

De gesprekken met het Kabinet De Croo en FEDICT werden gevoerd door een gezamenlijke werkgroep bestaande uit het BDF, de NHRPH en adviesraden, waaraan *Anysurfer* werd toegevoegd voor zijn expertise op dit gebied. Deze gesprekken hebben geleid tot de organisatie van werkvergaderingen op 29/03/2018, 04/06/2018 met de leden van het BDF waarbij een dubbele doelstelling werd nagestreefd:

- Opstellen van een stand van zaken van de omzetting
- Inspelen op het verzoek van FEDICT om personen met een handicap de komende maanden bij zijn projecten te betrekken.

Het secretariaat van het BDF is op 29/03/2018 bijeengekomen met de administratie van FEDICT om de uitvoering van *Richtlijn (EU) 2016/2102 van het Europees Parlement en de Raad van 26 oktober 2016 betreffende de toegankelijkheid van websites en mobiele toepassingen van overheidsinstanties* in België te bespreken.

FEDICT heeft een samenwerking aan het BDF voorgesteld door zijn lidorganisaties te vragen om via een informaticaplatform deel te nemen aan een online consultatieproces. Hun rol bestond erin deel te nemen aan het opstellen van de "online" vragenlijst en antwoorden te formuleren op de veelgestelde vragen.

De datum van de vergadering van september moest na 31 juli worden vastgelegd met de projectcoördinator voor FEDICT. Verschillende BDF-lidorganisaties hebben zich formeel bereid verklaard om deel te nemen aan het proces.

Helaas kon deze datum nooit worden vastgelegd, aangezien de projectcoördinator sinds augustus geen e-mails, noch telefoontjes meer heeft beantwoord, ...

Naar aanleiding van deze vaststelling hebben de leden van de Raad van Bestuur in oktober beslist de betrekkingen met FEDICT in het kader van

dit dossier te beëindigen. Niet zonder spijt, want het onderwerp was interessant voor heel wat van onze lidorganisaties.

d) Toegankelijkheid van de gemeenteraadsverkiezingen van 2018 en de Europese, federale en regionale verkiezingen van 2019

Op 12 februari 2018 hebben het BDF en de NHRPH alle ministers van de federale en regionale entiteiten die belast zijn met de organisatie van de komende verkiezingen geïnterpelleerd. Zij hebben hen eraan herinnerd dat alle burgers hun stemrecht willen uitoefenen en dat de omgeving, met inbegrip van de toegang tot informatie, toegankelijk moet zijn voor alle personen met een handicap die hun politiek recht willen uitoefenen. Zij hebben herinnerd aan hun verwachtingen in een positienota⁴.

e) Toegankelijkheid van audiovisuele programma's - Conseil Supérieur de l'Audio-visuel (CSA) (Hoge Raad voor de audiovisuele sector)

In juni 2018 werd de Raad van Bestuur door FFSB, lid van het BDF, ondervraagd over de uitvoering van de Europese richtlijn inzake audiovisuele mediadiensten in de Franse Gemeenschap van België⁵.

De *Conseil Supérieur de l'audiovisuel (CSA)* (Hoge Raad voor de audiovisuele sector) heeft een verordening ingevoerd die tv-zenders in Franstalig België verplicht om 95% van hun programma's toegankelijk te maken via ondertiteling en 25% via audiobeschrijving tegen 2024.

Het verzoek van FFSB was dat het BDF samen met hen zou tussenkomen om de ontwerpverordening van de CSA te steunen en televisieoperators en politieke besluitvormers te overtuigen van de gegrondheid ervan.

Op te merken valt dat Vlaanderen op Europees niveau momenteel een voorbeeld is, terwijl Franstalig België tot de slechtst presterende leerlingen behoort. Bovendien zou deze verordening alleen gevolgen hebben voor de openbare en gemeenschapstelevisiezenders, aangezien particuliere televisiezenders hun maatschappelijke zetel buiten België hebben en dus niet eronder kunnen vallen...

Wat de concrete uitvoering van een Europese richtlijn betreft, heeft de Raad van Bestuur het verzoek positief onthaald en heeft hij deelgenomen aan de vergaderingen van de CSA-werkgroep op 11/06/2018 en

⁴ <http://ph.belgium.be/resource/static/files/import/politiek/2018-02-01-positienota-verkiezingen.pdf>

⁵ COM/2016/0287 definitief - 2016/0151 (COD)

12/06/2018, alsook aan een overlegvergadering die op 25/06/2018 werd georganiseerd door de RTBF, in aanwezigheid van haar administrateur-generaal, J.-P. Philippot.

Het BDF heeft ook contact opgenomen met de bevoegde minister om hem ervan te overtuigen het project te ondersteunen en rekening ermee te houden bij de verlenging van het beheerscontract van de RTBF, met inbegrip van de financiële behoeften.

Het resultaat van het proces was een succes. De nieuwe CSA-verordening werd gestemd en de openbare en gemeenschapskanalen zullen zich daaraan houden volgens een gefaseerd schema voor de periode 2019-2024.

f) Voorbereiding van de Europese verkiezingen

Op 25/09/2018 bracht het BDF leden van het BDF en de adviesraden voor personen met een handicap van de federale overheid en de deelgebieden samen. Het doel van deze werkgroep was om de verwachtingen en behoeften van de verenigingen met betrekking tot de Europese bevoegdheden naar voren te brengen.

De bijeenkomst stelde de deelnemers in staat om een breed scala aan onderwerpen te bespreken: werkgelegenheid, toegankelijkheid, onderwijs, stemrecht, enz.

Het secretariaat werd verzocht de verzoeken met het EDF te onderzoeken en een eerste nota aan de werkgroep voor te leggen, met dien verstande dat het memorandum begin 2019 openbaar zou moeten worden gemaakt met het oog op de Europese verkiezingen in mei 2019.

g) Wereldtop over Toegankelijk Toerisme

De Wereldtop over Toegankelijk Toerisme werd op 1 en 2 oktober 2018 in Brussel georganiseerd door *Atingo*, een lidorganisatie van het BDF. Na 2 jaar hard werken was het resultaat een groot succes.

Het BDF nam deel aan een ontmoeting op 02/10/2018. Pierre Gyselinck en Emilie Desmet namen er het woord om enerzijds, de inclusieve filosofie van de *European Disability Card* (EDC) uit te leggen en, anderzijds, de economische voordelen ervan te benadrukken. De andere sprekers waren: Hideto Kijima (Japan Accessible Tourism Center), Roberto Vitali (Village for All srl) en Josianne Corbell (Office des personnes handicapées du Québec).

h) Pictogrammen

Maar al te vaak blijft bewegwijzering een van de secundaire aspecten van het toegankelijkheidsthema. In 2018 riep het BDF herhaaldelijk op tot het zoeken naar een uniformering van de pictogrammen op Europees niveau.

Dit was formeel het geval tijdens de Board van het EDF in maart, tijdens de ontmoeting met Commissaris Thyssen in juli en tijdens de toespraak van Pierre Gyselinck over de *European Disability Card* op 28/11/2018.

In dit stadium is het nog steeds slechts een uithollend werk: het onderwerp zal regelmatig opnieuw aan de orde moeten worden gesteld om de idee terrein te laten winnen. Het is echter een kwestie van dit niet te laten aanslepen: hoe meer tijd verstrijkt, hoe meer verschillende pictogrammen zich vermenigvuldigen in de staten en zelfs in de regio's, waardoor het moeilijker wordt om later te standaardiseren.

5. Deelname aan de instanties van het EDF

In de loop van 2018 is het BDF zijn verantwoordelijkheden binnen de instanties van het EDF blijven nemen.

a) Reguliere werking

Tijdens elke vergadering van de Raad van Bestuur en de Algemene Vergadering hebben de vertegenwoordigers van het BDF en in het bijzonder Gisèle Marlière, als vertegenwoordigster van het EDF in de Raad van Bestuur, krachtadig en overtuigend de standpunten verdedigd die gezamenlijk voorbereid werden in de Raad van Bestuur van het BDF.

Zo heeft Gisèle Marlière deelgenomen aan de *Boards* van het EDF die hebben plaatsgehad

In Bruxelles op 3 en 4 maart 2018. De volgende onderwerpen werden er besproken:

- het ontwerp van activiteitenverslag 2017
- een debriefing over het vierde Europees Parlement voor personen met een handicap in december 2017
- de voorbereiding van het actieplan 2018
- de voortgang van de besprekingen over het *European Accessibility Act*
- de toekomst van de Europese begroting en de programmatie van de structuurfondsen voor 2020-2027
- de uitvoering en opvolging van de UNCRPD (*General Comment* ter voorbereiding over artikel 4.3 en *General Comment* over artikel 19)

- de bevordering van de Europese strategie van het EDF voor de integratie van personen met een handicap
- bewustmaking voor de *European Disability Card*

in Wenen op 16 en 17 november 2018. De volgende punten stonden op de agenda:

- EAA: stand van zaken en toekomstige EDF-acties
- Artificiële intelligentie
- *General Comment* van de VN over de toepassing van de artikelen 4.3 en 33
- Europese verkiezingen 2019
- Europese statistieken over handicap - ontwerpverslag van de UGent

Zij namen ook deel aan de Algemene Vergadering van het EDF die op 26 en 27 mei 2018 in Vilnius heeft plaatsgehad. Veerle Van Den Eede en Emilie Desmet vertegenwoordigden het BDF. De volgende punten werden er in het bijzonder besproken:

- de uitvoering van de Europese richtlijn inzake webtoegankelijkheid
- de uitdrukking van organisaties van ouders van personen met een handicap in plaats van de persoon: het standpunt van het BDF is dat alles in het werk moet worden gesteld om ervoor te zorgen dat het de persoon met een handicap is die zich vrij kan uitdrukken. Soms is zijn beste manier van expressie de stem van zijn ouders. Er mag geen sprake zijn van exclusiviteit, noch in de ene, noch in de andere richting. Maar er moeten "waarschuwingen" worden ingevoerd om elk risico van misbruik te voorkomen.
- Wat de financiën betreft, zet EDF haar inhaalbeweging voort. De zaken zijn inmiddels goed "onder controle" en dat is bemoedigend voor de toekomst. Het specifieke punt van de *Code of conduct* in het kader van het gebruik van *Fundraising* was niet bevredigend in de ogen van het BDF, dat zich bij de meerderheid moest aansluiten, maar duidelijk zijn punten van onenigheid kenbaar maakte (zie punt b) hieronder).
- De handicapevaluatie stond formeel niet op de agenda, maar kwam onrechtstreeks ter sprake bij heel wat discussies. Het lijkt een van de grootste dossiers te worden voor het EDF in de komende jaren.

Door zijn regelmatige, constructieve en bereidwillig kritische werkzaamheden (in de goede zin van het woord) is het BDF een van de nationale raden waarvan de stem binnen het EDF telt.

b) Financiering van het EDF

Sinds 2016 wil het EDF *Fundraising* inzetten om zijn thesaurie te verbeteren.

Het BDF had aanbevolen deze aanpak strikt en transparant te omkaderen. Hierdoor heeft het bestuur van het EDF ertoe gebracht begin 2017 een *Code of conduct* op te stellen.

De besluitvorming met betrekking tot deze *Code of conduct* werd in het bijzonder en alleen afgesloten tijdens de jaarlijkse Algemene Vergadering van het EDF 2018, met de goedkeuring van de *Corporate Sector Partnership Guidelines*. Deze richtlijnen garanderen een zekere transparantie van het proces en controle van de "moraliteit" van de sponsors.

Zij komen niet volledig tegemoet aan de verzoeken van het BDF, dat enerzijds wou dat het besluit om dergelijke partnerschappen aan te gaan door de *Board* van het EDF en niet door het uitvoerend comité wordt genomen en anderzijds, dat de Directrice geen discretionaire beslissingsbevoegdheid voor de partnerschappen van minder dan 10.000 euro heeft. Uiteindelijk heeft de meerderheid het gehaald. De *Corporate Sector Partnership Guidelines* zijn dus sinds juni 2018 van kracht.

c) Europese dagen voor personen met een handicap

De Europese dagen voor personen met een handicap waren gewijd aan de volgende Europese strategie inzake handicap en het volgende meerjarige begrotingskader, met inbegrip van de nieuwe programmatie van de Europese structuurfondsen en, in een geheel andere stijl, aan de toegankelijkheid van geklasseerde gebouwen en plaatsen.

Zoals ieder jaar waren de Europese dagen ook de gelegenheid om de *Access City Awards* uit te reiken.

Wat de voorbereiding van de nieuwe Europese strategie voor personen met een handicap betreft, was de belangrijkste informatie dat de Commissie in 2019 een evaluatie van de huidige strategie zal uitvoeren, op basis van twee hoofdlijnen: een externe evaluatie door een studiebureau en een openbare raadpleging. De resultaten van deze evaluaties worden eind 2019 verwacht. Op basis hiervan zal de Commissie in juni 2020 een mededeling over haar strategie inzake handicap 2020-2030 publiceren.

De beweging van personen met een handicap moet daarom gebruik maken van de raadpleging om haar behoeften en verwachtingen kenbaar

te maken. De sprekers wezen in het bijzonder op de noodzaak van *empowerment*, begeleiding, mobiliteit, toegankelijkheid, enz., die mensen met een handicap in staat moeten stellen om zelfstandig in de Europese maatschappij te leven.

Wat de financiële instrumenten betreft, werd een presentatie gegeven over het *Invest EU*-programma, dat tot doel heeft investeringen te genereren door de risico's te verdelen tussen de investeerder en "Invest EU". Dit is niet in het bijzonder gericht op ngo's zoals het BDF...

Wat de Europese Structuurfondsen+ betreft, werd in de presentatie gewezen op het grote aantal maatregelen op het gebied van werkgelegenheid, gezondheid, huisvesting, onderwijs, enz. Er werd bijzonder de klemtoon gelegd op de begeleiding aan de processen van de-institutionalisering. De nieuwe ESF+-programmatie zal in 2021 van start gaan.

Wat de toegankelijkheid van geklasseerde gebouwen betreft, benadrukten de sprekers het belang van het denken in termen van "bezoekers" en het vergroten van het begrip van de toegankelijkheid voor alle doelgroepen en niet alleen voor het publiek van de personen met een handicap. Er werden voorbeelden gegeven van bezoeken die door het Louvre werden georganiseerd met inachtneming van zintuiglijke en intellectuele behoeften.

Het was ook de gelegenheid om voor te stellen wat er in het kader van de *European Disability Card* in de acht lidstaten werd gedaan. Het is het voorbeeld van België dat werd belicht. De Commissie wil dit testproject nu evalueren om na te gaan of het moet worden uitgebreid tot andere lidstaten, maar de Commissie heeft zich positief uitgelaten over deze logica.

Dit jaar was Marianne Thyssen, Commissaris voor Werkgelegenheid en Sociale Zaken, aanwezig om de Access City Awards uit te reiken. 46 steden namen deel aan deze editie. De eerste prijs werd toegekend aan de stad Breda, in Nederland, met name voor haar 800 toegankelijke winkels en restaurants en voor de sterke betrokkenheid van haar inwoners.

Naast de Europese dagen voor personen met een handicap heeft *Fundamental Rights Agency (FRA)* een evenement georganiseerd ter gelegenheid van de publicatie van zijn studie over de uitvoering van de de-institutionalisering in Europa. Deze studie had betrekking op vijf lidstaten die zich in zeer uiteenlopende situaties op dit gebied bevinden: Finland, Italië en Ierland. Deze aanpak stelt andere lidstaten in staat zich met deze voorbeelden te vergelijken.

6. Samenwerking met de adviesraden

De realiteit van de Belgische staat (de opeenvolgende staatshervormingen versterken de decentralisatie van de bevoegdheden) maakt een coördinatie van de representatieve structuren van personen met een handicap (adviesraden) meer dan ooit noodzakelijk.

Op initiatief van het BDF komen de verschillende bestaande adviesraden 4 keer per jaar informeel bijeen in het "Platform van de adviesraden". Deelgebieden zonder adviesraad worden "vertegenwoordigd" door een lid van de NHRPH of het BDF dat in het betrokken deelgebied woont.

Dit legitimeert zowel een gecoördineerde en geïntegreerde interpellatie van Belgische politici als een regelmatige verzameling van gegevens.

Dankzij deze regelmatige uitwisselingen is het gemakkelijker de verslagen op te stellen die op internationaal niveau gevraagd worden. Uiteraard dienen deze om het alternatief verslag op te stellen met het oog op het onderzoek van het 2de en 3de periodieke verslag van België over de uitvoering van de UNCRPD in 2019.

Het "Platform van de adviesraden" is dus vier keer bijeengekomen in maart, juni, september en december 2018⁶.

De voornaamste onderwerpen die werden besproken:

- De evolutie van de raden op federaal, regionaal en gemeenschapsniveau: voor het BDF is het bestaan van dergelijke raden op elk bevoegdheidsniveau in het federale België essentieel en bovendien een vereiste van de UNCRPD. In 2019 gingen sommige lijnen in de goede richting, helaas is dit op elk niveau nog niet het geval:
  - Op federaal niveau is het bestaan en de werkwijze van de NHRPH stabiel. Het enige probleem is dat van het personeel dat het secretariaat verzorgt. De vertrekken die plaatsvonden in de jaren 2016-2017 en 2018 zijn niet gecompenseerd, waardoor de werkcapaciteit van de organisatie afneemt.
  - Voor het Waalse Gewest heeft de Waalse Commissie voor personen met een handicap een periode van onzekerheid gekend na de overdracht van bevoegdheden van de federale overheid naar de gewesten en de toegenomen integratie van de AVIQ-diensten. Tegen het einde van 2018 lijken de zaken duidelijker te zijn geworden, wat een goed voorteken is voor de komende jaren.

---

⁶ De data van 2018 hernemen

- Op het niveau van het Vlaamse Gewest werd eind 2018 op basis van projectmiddelen de Adviesraad opgericht. 2019 wordt het jaar van de operationalisering. Het door het BDF ingevoerde Platform van de adviesraden zal dus nog een raad erbij hebben.
- In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest werd de Raad voor Personen met een handicap van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest/*Conseil des personnes handicapées de la Région Bruxelles-Capitale* opgericht. De vergadering van het platform van december was dan ook de gelegenheid om een raad erbij te tellen.
- Op het niveau van de FGC – de Brusselse Franstalige Adviesraad voor Bijstand aan personen en Volksgezondheid - Afdeling "Gehandicapte personen", en de GGC – Adviesraad voor Gezondheid en Bijstand aan personen, Commissie voor Bijstand aan personen, afdeling instellingen en diensten voor personen met een handicap - blijven de twee bestaande raden regelmatig verder werken in verband met hun bevoegdheden.
- Op het niveau van de Duitstalige Gemeenschap zijn de inspanningen van het *Kleines Forum* om een formele adviesraad voor personen met een handicap op te richten tot nu toe uitgelopen op verschillende middelen van niet-ontvankelijkheid door politici. Het BDF hoopt dat de aanbevelingen van het Comité voor de rechten van personen met een handicap deze inspanningen zullen ondersteunen.
- De uitvoering van de zesde staatshervorming, met bijzondere aandacht voor de aspecten die een invloed kunnen hebben op het leven van personen met een handicap: de oprichting van adviesraden, kinderbijslag, onderwijs, revalidatieovereenkomsten, APA in het Waals Gewest, bestrijding van discriminatie, wegcodes, geneeskundige verzorging, afgeleide rechten, enz.
- Het persoonlijk assistentiebudget (PAB) en de *Persoonsvolgende financiering* (PVF)
- De verschillende handicapplannen, het inclusiedecreet, enz.
- De ontwikkelingen van de handicapadministraties (groepering van diverse diensten bij de *Dienststelle für selbstbestimmtes Leben*, nieuw beheerscontract AVIQ),...
- Verschillende voorstellen voor teksten inzake tewerkstelling, geïntegreerde zorg, armoedebestrijding, enz.
- Uitwisselingen over internationale dossiers die het BDF opvolgt of geïnitieerd heeft: opvolging van de uitvoeringen van de UNCRPD, commentaar van het BDF op artikel 5 van de CRPD, Europese handicapkaart, Europees Parlement van personen met een handicap, doelstellingen voor duurzame ontwikkeling, verslag over

de artikelen van groep 2 van het herziene Europees Sociaal Handvest, de richtlijn inzake toegankelijkheid van websites, enz.

7. Diverse standpunten

Het BDF deelde zijn overwegingen en standpunten over zelfstandige levenskeuze en participatieve inclusie van personen met een handicap in verschillende dossiers mede:

- 6/4/2018, toespraak van het BDF tijdens de conferentie georganiseerd door de Franse Raad van Personen met een handicap voor Europese aangelegenheden (CFHE) over "handicap en onzekerheid". Toespraak van Gisèle Marlière, die de belangrijkste aspecten van de situatie in België en het ontwikkelde beleid onder de loep nam alvorens in te gaan op de nieuwe vormen van onzekerheid ("sherwoodisation", "non take-up") en de verwachtingen van mensen in een onzekere situatie.
- Op 14/08/2018 heeft het BDF de Minister van Buitenlandse Zaken geschreven om te betreuren dat de Raad van Europa om budgettaire redenen, na de opschorting van de bijdragen van Rusland en Turkije, heeft besloten de werkzaamheden van het CAHDPH (Ad Hoc Committee on the Rights of Persons with Disabilities) op te schorten. Hij heeft België gevraagd om actief naar een oplossing te zoeken, zodat het CAHDPH snel zijn belangrijke activiteiten voor de inclusie van personen met een handicap kan hervatten.
- Tewerkstelling van personen met een handicap: presentatie door de Franse promovendus

8. De werking van het BDF

De algemene vergadering van het BDF heeft plaatsgehad op 22 februari 2018. Bij deze gelegenheid werd de Raad van Bestuur voor de komende 5 jaar hernieuwd. Hij is nu samengesteld uit Pierre Gyselinck, Gisèle Marlière, Emilie Desmet, Veerle Van Den Eede, Peter Schlembach en Thomas Dabeux.

Bij deze gelegenheid heeft het BDF het genoegen gehad een nieuwe lidvereniging te verwelkomen: de federale organisatie *Les amis des Aveugles*, waarmee het aantal leden op 18 komt.

Het informatieve deel van de AV was gewijd aan een presentatie door het secretariaat van de *General comment van artikel 19* van de UNCRPD. Deze door de Algemene Vergadering van de VN goedgekeurde nota verduidelijkt de draagwijdte van artikel 19, waarin de keuze van de plaats waar personen met een handicap wonen is vastgelegd. De nota

introduceert het beginsel van de-institutionalisering van personen met een handicap.

Het doel van deze presentatie was ervoor te zorgen dat de lidverenigingen van het BDF up-to-date zijn, zodat de verschillende vertegenwoordigers deze informatie binnen hun vereniging kunnen blijven verspreiden. Een nieuwe uitwisselingsbijeenkomst met de BDF-verenigingen is voorzien op 20 juni.

Dit jaar 2018 werd gekenmerkt door de pensionering van Daniel Tresegnie, die het secretariaat van het BDF coördineerde. De Raad van Bestuur sprak zijn waardering uit voor zijn geleverde werk door hem uit te nodigen voor een kleine maaltijd in januari 2019.

Wat de organisatie van de activiteiten van het BDF betreft, verbetert het probleem van het Frans gebarentolken in België niet. In 2018 kon slechts aan één van de verzoeken om vertaling van het BDF worden voldaan... Het is onmogelijk voor doven om onder dergelijke omstandigheden deel te nemen aan de werking van het BDF.

9. Communicatie - Bewustmaking

a) Informatie voor het "grote publiek"

Wat de informatieverstrekking aan het grote publiek betreft, is de BDF-website het belangrijkste communicatiemiddel van het BDF.

In 2018 heeft het BDF vooral gecommuniceerd over de publicatie van de nieuwsbrief "BDF in actie". Hij heeft er 9 gepubliceerd.

De idee is om telkens een overzicht te geven van de belangrijkste thema's die tijdens de vorige Raad van Bestuur werden besproken en een snelle blik te werpen op 2 of 3 hoofdthema's. Voor deze thema's is er doorgans een link beschikbaar, die de surfer toegang geeft tot meer gedetailleerde informatie.

Naast deze nieuwsbrieven "BDF in actie" publiceerde het BDF 3 "News" over specifieke onderwerpen: de evaluatie van het EDC, de AVG en de uitnodiging om deel te nemen aan de samen met het EDF georganiseerde SDG-conferentie.

In 2018 was er geen Directo. De regelmatige publicatie van de nieuwsbrief "BDF in actie" maakt echter een betere zichtbaarheid van de regelmatige actie van het BDF mogelijk.

De "Directo" en de nieuwsbrieven "BDF in actie" worden verspreid onder meer dan 2000 personen.

Last but not least herinneren we aan de unieke "business" van het BDF in de informatieve constellatie in België: het behandelt soms zeer technische, moeilijk leesbare en moeilijk te begrijpen informatie, en beïnvloedt vaak zeer juridische dossiers en discussies waarvan de gevolgen voor het dagelijks leven vaak niet onmiddellijk of direct tastbaar, maar wel zeer reëel zijn.

Dé uitdaging voor het BDF bestaat erin op te treden en te reageren in domeinen die anders het exclusieve speelveld van de politici zouden zijn.

Het BDF heeft tot 23 februari 2020 de vernieuwing van de labeling van zijn website verkregen, volgens de criteria van *Anysurfer*.

b) Informatie voor de leden

Wanneer het BDF alleen zijn leden wil aanspreken, gebruikt het geregeld het deel *members only* op zijn website. Het maakt er voornamelijk gebruik van om zijn leden te informeren en hen te vragen deel te nemen aan acties die verband houden met de situatie van personen met een handicap op het Europees niveau:

- ERA - Opleiding over de rechtsbekwaamheid van personen met een handicap 26-27/03/2018
- EDF - Inclusie van personen met een handicap: verzameling van goede praktijken
- European Disability Card - Evaluatie
- Commissie voor Sociaal Hulpbetoon: oproep tot kandidaatstelling
- EESC - Openbare hoorzitting: personen met een handicap als menselijk kapitaal
- Richtlijn inzake toegankelijkheid van het web: "online" raadpleging van burgers
- UNCRPD rapportage 2019
- "Open micro" betoging bij het Europees Parlement
- EDF - Vacature – Accessibility officer

Naast internet – dat een snel en toegankelijk informatiekanaal is – zullen de algemene vergaderingen en werkvergaderingen in de loop van het jaar voor de BDF-leden uiteraard de bevoorrechte plaats blijven voor informatie over de actie van het BDF, maar ook voor interactie met het oog op kwaliteitsvoller werk van de instanties en van het secretariaat van het BDF.

8. Conclusie

In 2018 heeft het BDF dus voldaan aan zijn verplichtingen wat de middelen betreft die gebruikt werden om zijn doelstellingen te bereiken. Er zou opgemerkt kunnen worden dat de resultaten onvoldoende zijn, maar het BDF beschikt niet over bruikbare beslissingshefbomen: deze zijn in handen van de regeringen.

Het feit dat het BDF en zijn lidorganisaties voortaan regelmatig verwijzen naar de artikelen van het Verdrag, zowel in hun werkwijze als in hun communicatie, draagt echt bij tot de concrete verspreiding van het gedachtegoed van de UNCRPD.

Het BDF doet er alles aan om de beleidsmakers aan te moedigen de aanbevelingen van het Comité voor de rechten van personen met een handicap aan de Belgische staat doeltreffend op te volgen.

In dit verband is het voorbereidend werk voor de "lijst met vragen" over de uitvoering van de UNCRPD door België voor het Comité voor de rechten van personen met een handicap zeker een belangrijk markerpunt. Het BDF blijft positieve druk uitoefenen op de regeringen van de verschillende deelgebieden van het federale België.

In al zijn politieke ontmoetingen herinnert het BDF eraan een constructieve partner te willen zijn bij het uitstippelen van de beleidslijnen en acties ter bevordering van de zelfbeschikking en inclusie van personen met een handicap en hun gezinnen.

Het hoopt dat België zijn verplichtingen concreet zal nakomen vooraleer het zijn 2de en 3de verslag over de uitvoering van de UNCRPD moet opstellen.

Aangezien 2019 een verkiezingsjaar is, vooral Europees, hoopt het BDF dat het bevorderlijk zal zijn voor positieve vooruitgang, met name wat betreft de oprichting van adviesraden in alle deelgebieden van het federale België.

In ieder geval loont het werk op vier niveaus:

1. Het stelt het BDF in staat diepgaand en gecoördineerd te reageren op andere verzoeken met betrekking tot het thema "mensenrechten"; het wordt geleidelijk aan een gewaardeerde gesprekspartner op nationaal en supranationaal vlak.
2. Het heeft het BDF op internationaal vlak een vorm van erkenning opgeleverd voor aangelegenheden met betrekking tot personen met een handicap: betrokkenheid bij het dossier met betrekking tot de

doelstellingen voor duurzame ontwikkeling, samenwerking met het internationale verenigingsleven, erkenning op het vlak van de VN-instanties die belast zijn met de nationale opvolging van verdragen, contacten met de Raad van Europa, door nationale raden van andere landen gevraagd als voorbeeld van goede praktijken voor de voorbereiding van hun alternatief verslag, enz.

3. Het dient als informatiebron voor een bijzonder nuttig argument in contacten met de ministers van de federale regering en deelgebieden.
4. Tot slot wordt de band tussen de BDF-verenigingen collectief en individueel sterker in hun dagelijks werk dankzij de onderling bereikte consensus.

Dit alles is alleen mogelijk als het BDF over voldoende middelen beschikt om regelmatig te werken. De realiteit van 2018 heeft concreet aangetoond dat het secretariaat van het BDF moet kunnen rekenen op voldoende medewerkers, minstens 2 voltijdse equivalenten. Zonder dit kan de continuïteit van het werk niet worden gegarandeerd.